

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 lipca 2026 r. w sprawie sposobu obliczania poziomu składowania

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) pozytywnie ocenia doprecyzowanie w projekcie zasad obliczania poziomu składowania, w szczególności katalogu odpadów uwzględnianych w masie odpadów przekazanych do składowania oraz zasad uwzględniania odpadów powstających w procesach sortowania i przetwarzania.

Jednocześnie projekt nadal nie rozwiązuje zasadniczego problemu, jakim jest zapewnienie gminom realnej możliwości wykonania wszystkich ustawowych obowiązków w gospodarce odpadami, przy jednoczesnym ponoszeniu przez nie sankcji za ich niewykonanie.

Szczególne znaczenie nabiera w tym zakresie funkcjonowanie **systemu kaucyjnego**, który od 1 października 2025 r. przejął część strumienia opakowań, w szczególności butelki PET i puszki metalowe. Ministerstwo samo wskazuje, że masy odpadów zebranych w systemie kaucyjnym są obecnie wykazywane odrębnie, a następnie uwzględniane przy obliczaniu gminnego poziomu recyklingu.

System kaucyjny niewątpliwie zwiększa efektywność selektywnego zbierania i poprawia jakość surowca kierowanego do recyklingu. **Jednocześnie zmienia strukturę strumienia odpadów pozostającego w systemie gminnym.** Z gminnego systemu odpływają bowiem wartościowe i relatywnie łatwe do recyklingu frakcje, podczas gdy gmina nadal odpowiada za osiągnięcie ustawowych poziomów recyklingu i składowania. Problem ten został również wskazany w orzecznictwie KIO, gdzie zwrócono uwagę, że po wprowadzeniu systemu kaucyjnego z gminnego strumienia mogą „odpłynąć” surowce, które wcześniej zwiększały osiągnięty poziom recyklingu.

Powstaje zatem niespójność systemowa: część strumienia odpadów została wyłączona z tradycyjnego systemu gminnego, natomiast odpowiedzialność gmin za osiągnięcie wymaganych poziomów i związane z tym sankcje pozostają. Tymczasem sposób obliczania poziomu składowania powinien być projektowany w powiązaniu z zasadami obliczania poziomu recyklingu oraz systemem odpowiedzialności gmin.

Problem ten jest szczególnie istotny dla **gmin wiejskich i miejsko-wiejskich**, które ze względu na rozproszoną zabudowę, większe odległości transportowe, mniejszą skalę strumienia odpadów i wyższe jednostkowe koszty selektywnego zbierania mają ograniczone możliwości wpływania na osiągnięte poziomy.

W związku z powyższym ZGWRP wnosi o:

- 1. uwzględnienie w dalszych pracach skutków funkcjonowania systemu kaucyjnego dla struktury strumienia odpadów pozostającego w systemie gminnym i możliwości osiągnięcia przez gminy wymaganych poziomów;**
- 2. zapewnienie spójności zasad obliczania poziomu składowania z zasadami obliczania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz z systemem sankcji nakładanych na gminy;**

3. **wprowadzenie mechanizmu korekcyjnego lub odpowiedniego okresu przejściowego**, zabezpieczającego gminy przed sankcjami w sytuacji, gdy pogorszenie osiąganych poziomów jest następstwem zmian systemowych pozostających poza ich kontrolą;
4. przeprowadzenie **odrębnej analizy skutków projektowanych regulacji dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich**, uwzględniającej ich specyfikę organizacyjną i kosztową.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla, że prawidłowe określenie sposobu obliczania poziomu składowania nie może być rozpatrywane w oderwaniu od całego systemu gospodarki odpadami. Gmina powinna ponosić odpowiedzialność i ryzyko sankcji tylko w takim zakresie, w jakim ma rzeczywisty wpływ na osiągnięcie wymaganego poziomu. Pozytywna opinia ZGWRP dotycząca projektu nie oznacza akceptacji obecnego systemu odpowiedzialności gmin za osiąganie wymaganych poziomów. Związek oczekuje równoległego uregulowania wpływu systemu kaucyjnego na strukturę strumienia odpadów komunalnych, sposób obliczania poziomu recyklingu oraz odpowiedzialność gmin za osiągnięcie wymaganych poziomów.

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej